

MASKVA SPRENDŽIA, KA DARYTI KOREJOJE

WARREN AUSTIN KELIA J. T. REIKŠMĘ

NEW YORKAS. — Mes turime būti atsargūs su sovietų šnektomis apie taiką. Mes būtume naivūs, jeigu joms visiškai patikėtume, — įspėjo Amerikos atstovas Jungtinėse Tautose Warren Austin, kalbėdamas užsienio karų veteranų suvažiavime.

Jis įrodinėjo Jungtinių Tautų organizacijos vertę tvarkant bendrus pasaulio reikalus, neišskiriant ir karinių konfliktų sprendimą. J. T. pastangomis sėkmingai vedama kova su epideminėmis ligomis, keliama maisto gamyba, šalinamas nerastinumas.

Jungtinių Tautų pastangų dėka Sovietų S-gos armija buvo priversta pasitraukti iš Irano, buvo sustabdytas karas Palestinoje, atmuštas pasikėsinimas prieš Graikijos nepriklausomybę, padėta įsikurti nepriklausomai Indonezijos respublikai. J. Tautos, — minėjo toliau Warren Austin, — deda visas įmanomas pastangas išspręsti tarp Indijos ir Pakistano iškilusį Kašmiro konfliktą.

Ir viršum viso to, J. T. šiaandien kovoją dėl Korėjos nepriklausomybės. J. Tautos įsikišus į šį konfliktą, buvo pašalintas III pasaulinio karo pavojus, įtikinėjo Warren Austin veteranus.

Daugiau sovietų karių siųs į Vengriją

LONDONAS. — Sovietų Rusija ir Vengrija pasirašė slapta karinę sutartį, pagal kurią Vengrija turi duoti vietas ir išlaikymą didesniai raudonosios armijos kiekiui.

Vengrų pabėgėlis iš karo ministerijos sako, šis susitarimas buvo pasirašytas Budapešte per reitą birželį. Pagal "susitarimą", Vengrija siųs savo kariuomenės dalinius į Sovietų Sąjungą. Išlaidas už kariuomenės pasikeitimus apmokės Vengrija.

Sovietų Sąjunga jau ir dabar turi stiprias savo karines bazines Vengrijoje.

Atsišaukimai byra ant čekų miestų

MUENCHEN. Vokietija. — Crusade for Freedom gavo pirmus pranešimus iš Čekoslovakijos apie leidžiamą atsišaukimų (vandenilio balionų pagalba) pasisekimą anapus geležinės uždangos.

Crusade for Freedom sako, kad "vilties ir laisvės balionai" pasiekė ne tik Pragą, bet ir šiuos čekų miestus: Slany, Vetrusy, Rakovník, Beroun ir Brdské Lesy. Žmonės juos gaudė su dideliu džiaugsmu.

Norėjo paragauti sovietiško alaus

BERLYNAS. — Du yankiai užsienorėjų bolševikinio alaus ir patraukė į Berlyno rytų pusę. Vietoj alaus, jie paragavo bolševikų dabolės.

Kitą rytą juos paleido. Kareiviai sako, kad komunistai gerai su jais elgėsi, bet alaus vis dėlto nedavė.

Buvo tik pratimai,

bet 14 žuvo, 175 sužeisti

CAMP MACKAIL, N. C. — Milžiniški Amerikos kariuomenės manevrai, kuriuose dalyvavo 110,000 karių, neapsiėjo be žmonių aukų.

Tragiškiausiai žuvo parašutinininkas Salvatore J. Camarena, 20 m. iš Los Angeles. Šimtai karinių ir civilinių stebėtojų matė, kaip, iššokus iš lėktuvo, jis krito žemyn kaip akmuo. Jo paršiutas atsidarė prie pat žemės per vėlai.

Iš viso per pratimus 14 karių žuvo. Iš 175 sužeistųjų 26 guli ligoninėje. Nelaimingų atsitikimų manevruojant dvi savaites, įskaitant ir menko pobūdžio susižeidimus, buvo apie 3,000.

Kariuomenės vadai rodo savo pasitenkinimą atsiėmtais vaisiais. Jie sako, po dabartinių manevrų jiems paaiškėjo daug naujo, kaip susidoroti su priešu, išmetant iš oro pastiprinimus — ne tik kareivius, bet ir patrankas, motorvežimus, neškaitant lengvesnius ginklus — į priešo užnugarį.

Kareiviai, dalyvavę tokiose manevruose, bus nepalyginamai vertingesnė jėga Eisenhowerio Atlanto armijai. Iš to pasakymo matyti, kad divizijos, dalyvavusios šiuose kariniuose pratimuose, bus netrukus siunčiamos į Europą.

Balsas už susitarimą

TEHERANAS, Iranas. — Parlamento narys Jamal Emami griežtai žodžiais kaltino Kazem Hassibi. Irano vyriausybės ekspertą žibalo nacionalizacijos klausimais.

"Mes norim žibalo mūsų kraštui, jos įrengimams ir dėl mūsų nepriklausomybės" kalbėjo minėtas parlamento atstovas. "Bet mes nenorime, kad mūsų kraštas atsidurtų suirutėje nacionalizavus žibalo pramonę".

Anglų bankas Irane

PO 60 M. VEIKLOS UŽSIDARO RUGSEJO MĖNESI

TABRIZ, Azerbaidžan. — News korespondentas G. Weller, esąs Rusijos-Persijos pasieny, rašo apie Anglų Irano banko paskutines gyvavimo dienas.

Kai 1945-45 m. komunistai paėmė sovietų pagalbą Irano Azerbaidžan, galingasis anglų bankas išgelbėjo tada trijų vietinių Irano bankų kapitalus. Komunistai reikalavo išduoti persams priklausiusius kapitalus, bet tada sovietai, daugiau prisibijoję anglo-sakų galybės, paliko ramybę ir Irano kapitalus, ir patį Azerbaidžaną.

Anglų bankas Irane įsisteigė prieš 60 metų, tai yra anksčiau, negu Anglų Irano žibalo bendrovė. Dabar, siekiant Irano vyriausybės nacionalizuoti užsienio nuosavybes, garsusis British Bank of Iran turės užsidaryti.

—Hessen, Amerikos zonoje Vokietijoje sustreikavo 50,000 pieno darbininkų, reikalaudami pakelti atlyginimą 3 am. centais.

Kanados 25-to pėstininkų bataliono kariai persikelia per Imjin upę Korėjoje.

Japonams taika, vokiečiams okupacija

ZURICH, Šveicarija. — K. v. Wiegand, Amerikos užsienio korespondentų pirmininkas, telegrafuoja savo laikraščiams apie augančią Europoje krizę, ypač Vokietijoje, artėjant taikos sutarties su Japonija konferencijai.

Netrukus Japonijai bus suteiktos visos nepriklausomos valstybės teisės. O kaip su Vak. Vokietija, kuri su savo 60 milijonų gyventojų gali būti pati stipriausia Amerikos sąjungininkė Europos kontinente.

Beje, Vakarų sąjungininkai paskelbė karinio statuso pabaigą Vak. Vokietijai. Bet tai dar toli gražu iki visiškios nepriklausomybės atstatymo. Šešioms metams praėjus nuo karo pabaigos ir vis dar neturint taikos sutarties su Vokietija, kancleris Adenauer ruošiasi į Washingtoną ir pasiteirauti, ką sau galvoja JV prezidentas Trumanas ir sekr. Acheson.

Vakarų Vokietijos vyriausybė su supančiuotom rankom atrodo, kad visi trys Vakarų sąjungininkai nori kiek galint ilgiau pratęsti dabarties nenormalią padėtį. Vokiečių politikai sako, gal toji padėtis yra naudinga prancūzams ir anglams, bet ar ji gali būti toleruojama Amerikos Jungtinių Valstybių, ant kurių pečių guli Vakarų pasaulio gynimas nuo bolševizmo pavojaus?

Streikuoja 58,000

DENVER, Colo. — Sustreikavus 58,000 darbininkų, priklausantių International Mine, Mill and Smelter Workers union, apie 95% Amerikos vario pramonės sustojo veikusi.

Po nepasisekusių bandymų sustarti su darbdaviais Kennecott Cooper Co. unijos vadovybė kreipėsi į prez. Trumaną, prašydama šias gyvybiniškai svarbias įmones pavesti valdyti vyriausybei.

Ginčas eina dėl atlyginimo pakėlimo. Dabartinis uždarbio vidurkis yra \$1.55 per valandą. Unijos reikalauja pridėti 16c per valandą ir pensijų, prilygtančių 4.5 cento pakėlimą.

Indai prieš Amerikos karo bazines Japonijoje

WASHINGTONAS. — Pasikeitus Indijai ir Jungtinėms Valstybėms notomis pasitvirtino pagrindiniai priešingumai, dėl kurių Indija nutarė boikotuoti Japonijos taikos konferenciją.

Indijai daugiausiai nepatinka Amerikos-Japonijos susitarimas dėl Amerikos karių bazių Japonijos teritorijoje taikos sutarties pasirašius.

Amerikos kariuomenės, — ne kaip okupantų, bet kaip sąjungininkų — igulomis pati Japonija palankiai nusistatė. Ji jausis daug saugesnė prieš grėsiantį komunistų pavojų. Indija tačiau aiškina, kad Amerikai turint karines bazines, Japonija nebus lygi kitoms laisvoms tautoms.

Maištininko ainio nepriima į laivyną

BRISBANE, Australija. — Fletcher Christian, 18 metų jaunuolis iš Pitcairn salos, mėgino įstoti į Australijos laivyną, bet naujokų ėmimo karininkas atmetė jo prašymą, kadangi jaunuolis nebuvo grynios europiškės kilmės.

Jo prosenelis vadinosi tuo pat vardu — Fletcher Christian, tikras britas iš Isle of Man. Jis vadovavo vienam iš dramatiškiausių maištų visos jūrininkystės istorijoje. Jis paveržė iš kapitono Bligh laivą Bounty, su kuriuo atvyko į dar tada nežinomą salą Pitcairn.

Fletcher ir jo suokabininkai atsivežė iš Tahiti salos Polynėzijos gražuolių. Atseit, jų ainiai ne grynai europiečiai.

Nepaisydamas metų, jis sekėmadienį pakilo lėktuvu iki 2000 pėdų ir iššoko parašutu į Hudsono upę. Visa tai jis daro jaunatvės nuotakiai palaikyti. Pirmą kartą jis iššoko iš lėktuvo parašutu prieš dvejus metus, švėsdamas savo 81 metų gimimo sukaktį.

Ištrauktas iš vandens jis džiaugėsi savo geru ūpu, patardamas ir kitiems sekti jo pavyzdžiu.

Pabėgėlių lėktuvus nutūpė Vokietijoje

KOBURG, Vak. Vokietija. — Čekoslovakijos vyriausybės lėktuvus su keturiomis keleivėmis nusileido amerikiečių aerodrome. Keleiviai pasirodė esą čekų patriotai, nutarę pabėgti iš komunistų valdomos Čekoslovakijos. Jų tarpe yra 2 moterys.

Vėliausios žinios

—Prezidentas Trumanas kreipėsi į streikuojančius vario pramonės darbininkus, prašydamas juos grįžti į darbą, kurs taip svarbus Amerikos karo pramonei. Jis taip pat kreipėsi į kaimo ir algių stabilizacijos administratorių, ragindamas imtis visų įmanomų priemonių sutaukinti darbininkų ir darbdavių interesus.

—Sovietų S-gos užs. reikalų viceministeris Andrei Gromyko atvyko Queen Elisabeth laivu į New Yorką. Jis yra pakeliamas į San Francisco, kur įvyks Japonijos taikos konferencija.

—Averell Harriman, prezidento Trumano specialus ambasadorius, dalyvavo anglų ministerių kabineto posėdyje. Jis ragino anglus ieškoti kompromisų tarpant su Iranu dėl nacionalizuotos žibalo pramonės. Anglai sako, kol Mossadegh yra Irano valdžios galva, nėra vilties susitarti.

—Indijos ministeris pirmininkas sako, Indija pasirašys su Japonija atskirą taikos sutartį, o taikos konferencijoje San Francisco nedalyvaus.

—Tikrasis Harrimano uždavinys Jugoslavijoje buvo aptarti su marš. Tito galimybes suorganizuoti Europos pietų rytuose bendrą bloką prieš Sovietų S-gą, pranešama iš Belgrado.

—Karas su Sovietų Sąjunga yra neišvengiamas pasakė senatė McCarran.

83 metų jaunuolis

NEW YORKAS. — MacFadden sako: "Senatvė — tai blogas įprotis." Jo saviąauta tokia pat kaip ir prieš 60 metų. Dabar jam 83 metai.

Nepaisydamas metų, jis sekėmadienį pakilo lėktuvu iki 2000 pėdų ir iššoko parašutu į Hudsono upę. Visa tai jis daro jaunatvės nuotakiai palaikyti. Pirmą kartą jis iššoko iš lėktuvo parašutu prieš dvejus metus, švėsdamas savo 81 metų gimimo sukaktį.

Ištrauktas iš vandens jis džiaugėsi savo geru ūpu, patardamas ir kitiems sekti jo pavyzdžiu.

JUNGT. TAUTŲ ATSAKYMAS NEGERAS

Komunistų kiršinanti propaganda stiprėja

TOKYO. — Komunistinės Kinijos radijas Peipinge paskelbė savo taikos delegacijos vadų nuomonę, pagal kurią Jungtinių Tautų vyriausiojo armijos vado gen. Ridgway atsakymas vadinamas nepatenkinamu.

Komunistai J. Tautų užuovėjoj

JUNGT. TAUTOS. N. Y. — Amerikai ir kaimynoms Commonwealth šalims reikalaujant, Jungtinių Tautų gen. sekretorius Trygve Lie mėgino apvalyti savo įstaigas nuo komunistų, bet nepasisekė.

Trijų narių J. T. tribunolas paskelbė, kad gen. sekretorius neturi teisės atleisti tarnautojų, be viešo sprendimo, nežinant ar tarnautojai yra priimti pagal sutartį ar be sutarties.

J. T. įstaigose tarnauja 3,400 žmonių. Iš jų 2,234 neturi darbo sutarties. Trygve Lie manė pirma apvalyti šią kategoriją nuo komunistų, — jeigu jie nėra Sovietų S-gos ir kitų komunistinių valstybių piliečiai.

Bandymui nepasisekė, jam lieka prašyti didesnių teisių per ateinantį J. T. visumos susirinkimą Paryžiuje lapkričio mėn. Arba daryti pastangas, kad J. T. tribunolą sudarytų demokratijos palankesni asmenys. Visa tai paaiškės šį rudenį.

Tarptaut. brigados daliniai pakeliui į Korėjos frontą

8. ARM. BŪSTINĖ, Korėja. — Amerikos 8-os armijos vadovybė gavo naujų žinių apie sovietų sudarytą iš įvairių užimtų tautų tarptautinę brigadą, kurios daliniai gabenami iš Mando džiūrijos į Korėjos pafrontę.

Pranešimuose kalbama apie kaukaziečių dalinį, susidedantį iš 2000 vyrų ir priklausanti komunistų tarptautinei brigadai, kuris buvo pastebėtas gabenant į Korėjos frontą.

Smulkesnių žinių apie "kaukaziečius" neturima. Kinų nacionalistų žvalgybos šaltiniai sako, kad tai yra sovietų kareiviai, kurie sudaro pagrindą tarptautinei brigadai ir kurie jau nuo seniau kovoja šiaurinėje Korėjoje, daugiausia, prieš lėktuvinės artilerijos tarnybą.

Amerikos lėktuvai nepaisdami bombarduoja vykstančius į pietų pusę komunistų motorvežimus su kareiviais ir karo medžiaga. Per paskutinę savaitę sąjungininkai sunaikino arba sugadino mažiau kaip 1,500 priešo motorvežimų.

KIAULIŲ SANDALIAI PRIEŠ STALINIZMĄ

MASKVA. — L. K. Greben, sovietų mokslininkas, kuris neseniai gyrėsi suradęs žaidžiams kiaulių kojomis sandalius, griaudžiai apgailestauja savo klaidą Izvestijoj, prašoves pro leninizmo-stalinizmo liniją.

—Taip nyksta dolerio vertė. Šiandien doleris maisto krautuvių yra vertas 42 centus prieškarinio dolerio, kadangi maisto kainos nuo 1940 metų pakilo 135%, praneša National Life Ins. ekonominis biuras.

"Atsakydami į mūsų protestą jūs nei nuneigėte, nei į jį atsakėte", taip pagal Peipingo radiją pranešė šiaurinės Korėjos ir komunistų "savanorių" armijų vadai generolui Ridgway. Komunistų vadai įsitikinę, kad incidentas buvęs iš anksto sąjungininkų apgalvotas.

Tas incidentas — tai tariamas komunistų delegacijos bombardavimas iš lėktuvų derybų mieste Kaesonge. Jungtinių Tautų delegacijos akyse jis reiškia aktyvią komunistų provokaciją. Komunistai reikalaujami, kad sąjungininkai prie to prisipažintų, žino, kad tuo keliu einant galima baigti į niekus išvirtsias paliaubų derybas.

Maža vilties

Jungtinių Tautų vadovybės sluoksniuose nedaug beturima vilties dėl derybų atnaujinimo. Ten taip pat yra aišku, kad galutinį žodį, kaip toliau laikytis, pasakys Maskva: ar vėl pakviesiti deryboms, ar pereiti į didesnės apimties karo veiksmus.

Kremliaus satelitai Pyonyngane ir Peipinge, laukdami "boso" žodžio, siuntinėja ir nuolaidesnio pobūdžio pranešimus, tam atvejui, jeigu derybas reikėtų pratęsti. Tarp kita, Peipinge radijas sako, kad jų ryšių karininkai yra vis dar užsiėmę bombardavimo medžiagos tyrinėjimu. Jie taip pat nori, kad J. T. delegacija dar kartą atsiųstų savo ryšininkus, kuriems jie galėtų pakartotinai pateikti įdomią medžiagą prieš J. T. lėktuvų bombardavimą Kaesonge.

Gen. M. Ridgway buvo atvykęs į Korėją. Ten jis daugiau kaip 3 valandas tarėsi su derybų delegacijos nariais, svarstydamas susidariusią dabartinę krizę. Jam taip pat rūpi kautybių fronto reikalai. Niekas nėra tikras, kad belaukiant nutrauktų derybų atnaujinimo, komunistai gali mėginti staigiu puolimu išmūšti J. T. armiją iš dabartinių įsitvirtinimų.

Pagalbos Titui, sako Averell Harriman

LONDONAS. — Prezidento Trumano specialus pasiuntinys Averel Harriman atskrido į Londoną iš Jugoslavijos. Ten jis susitiko su diktatoriumi Tito ir kalbėjosi apie Jugoslavijos karinius ir ūkinius sunkumus.

A. Harriman sako, Amerikai teks ir toliau remti Jugoslaviją — ir kariniai ir ekonominiai.

Harriman atskrido į Londoną ieškoti galimybių atnaujinti nutrukusias Anglų-Irano žibalo derybas, kuriose jis vaidino tarpininko vaidmenį. Jis išreiškė viltį, kad susitarti dar esą galima.

AMNESTUOJAMI JAPONAI

TOKYO. — Japonijos vyriausybė paskelbė, kad naujai amnestuota 21,130 japonų, nuteistų sąjungininkų už karo žiaurumus. Iš jų yra 361 pulkininkas ir 388 laivyno kapitonai.

2—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—ANTRADIENIS, RUGP. 28, 1951

SENOJO VENCIAUS LOBIAI

(Tęsinys iš "Literatūros")

Bet ligoniui vėl radosi gerėliau. Jis apsidairė ir, pamatęs šalia Tomą, pamojė jį arčiau, savęsp.

— Mano vaike... Sakiau tau andai, neužmiršk. Kai aš numirsiu, kai jau viskas bus... tigi... šermenis surenkite tėvų papročius, taip kaip anuomet motinai darėm, atmeni? Kai mynus sukvieskite visus, Prapuolėnį, giedorių tą iš mainų, paprašyk nuėjus gražiai—draugai gi buvova, ženiųjovos net kartu! — peniūkslį paskersite vieną, jautuką papiaukite, alaus, mano daryto, abi bačkas įšraskite laukan, idant nesakytų žmonės, kad... tigi... Kad būtų viskas kaip tėvų žemė, kaip nuo amžių...

— Gerai, tėveli! Bet Džonas su Janina kuo skubiausiai išlėkė daktaro. Tu dar išgysi. Tik norėk išgyti ir išgyti.

— Ak, Dievo valia, sūnau! Tik kad... ir jėgų nebėr tų... Prigyvenau, gyvenkite jūs dabar sau...

Ir tikrai, pietų metu, apie 11 valandą, farmeris Vencius mirė. Užmerkęs akis, ramus ir susikaupęs, jis šypsojosi pro žilus savo ūsus aplinkumai, sapnuodamas gražų nepertraukiamą kito gyvenimo sapną. Ir kol dukterys verkė užsiknabusios ant lovos ir visi keturi sūnūs, nuleidę galvas braukė nuo skruosto ašarą. Džonas su Slenimu negaišo nei minutės. Raktai jų laukė, ir krepšiai pinigams pildyti buvo paruošti. Juodu veikia dingio duryse.

Kaip ten juodvėmė ėjosi viduje ir kokių visrakčių atrakių skrynelę, niekas tikrai nežino, nes nė vienas vėliau apie tai nespasakoję, tiek tik kad už gero ketvirčio valandos išpūdino abu nusiminę ir kratydami rankas.

— Monkės biznis, šiuor! Aš sakiau! Aš jau vakar sakiau tau, tu kvailas kaimo liūlys, kad ten nieko doro nėra! — barėsi Džonas, anglų papročiu suleides rankas į kelnų kišenių. — Aš iš šykio supratau, kad tokiam Kolumbo laikų lauže, po visų velnių... Tik apgavystė. O gal tu pats, Bohemijos dila, išvogei naktį skrynelę, ką? Prisi pažink man tuoj, papužandi!

— Sir, nevyk Dievo į medį! Kokios čia jūsų šnekos, po perkūnais! Vogčiau aš, mat, imčiau be jo žinios, girdėjot! Sveičiai mano!

— All right, tada grįžk dar kartą apveizėti spintos! Lobis turi būti kur nors.

— My sir! Pats savo rankomis užvakar skrynelę padaviau farmeriui ir mačiau, kaip jis ašaras liejo, atsisveikindamas su turtu. Iš kur kita? Nėr kitos! Galui aš prisiekti.

— Prisiekti, prisiekti... Prisiekti karalius! Žinok, kad tu vyras ne okey. No! Lazdų tau tik per padus, o ne į Aliaską. Šunų tau šukuo! Karvių girdyti! Va! — ir palikęs nusimėnusį Slenimą vieną jis rūstus nužingsniavo į tėvo kambarį.

Ten, tame kambarėje, niekas dar nebuvo pasikeitę. Broliai ir seserys tebeliūdėjo tėvo, tarpusavyje tepratardami vos vieną kitą žodį. Džonas ilgai stovėjo prie lango tydomis, su cigarete dantyse ir giliu rūpesčiu širdyje. Pagaliau jis neiškentė:

— Listen! My brothers! Betgi jau pats laikas apveizėti tėvo palikimą, ar ne? Tėvas juk aiškiai sakė, kad skiria kiekvienam lygią dalį... Net ranka pamojo į spintą, pats mačiau. Broliai atrodo nebegirdi jo žodžių. Jie čia tartinai apie keistą senąjį laidojimo paprotį, kurį reikės dabar vėl pritaikinti, apie karsto kainą, žvakes, giesmes, apie giminių pakvietimą ir kaimynų suprašymą. Tik gerokai vėliau, gal vėlyvais popiečiais, kada Džonas buvo su-

rūkę dešimtį cigarečių ir dar kartą išsibares su Slenimu, seserų kambaryje pagaliau atidaryta lobių skrynelė.

Bet ką jie ten toje skrynelėje pamatė, jie senojo imigranto farmerio vaikai? Ten buvo tik senas suplyšęs tėvo švarkas, atsivežtas dar iš tėvynės, su kuriuo jisai uždirbo pirmus du šimtus dolerių naujame krašte, švarkas, bet visai sudėvėtas rankšluostis, anuomet idėtas jam jo motinos, kai jis bėgo nuo rusko į platųjį pasaulį, ir rusvas sunkus krepšelis. Atmeždami krepšelyje jie rado ne kažką brangaus ir gražaus — ne auksą ir sidabrą, ne deimantus ir perlus — o tik pilką išdžiūvusią žemę. Greta gulėjo raštelis, tėvo ranka iškrežtas: "Po smerties manau daly žemėlas šias indėkite ing manu graba, o kita pasidalikite kaip dovanu tėvu savu".

Nustebę ir truputį nusivylę, farmerio vaikai pasižiūrėjo vienas į kitą ir tik dabar atsiminė, kad tai čia ta pati tėvynė, kurioje jų motina, atvykdama prieš daugelį metų Amerikon, atvežė tėveliui dovanomis ir kurią šis gerbė, kaip šventenybę. Jie buvo visiškai jį užmiršę; ji visai jų nedominavo.

Keletą minučių stovėjo jie tyloje, be aiškios ir tvirtos nuovokos, nežinodami, ką sakyti vienas kitam. Tačiau veikia ir nežinia iš kur į jų širdis ėmė suiruoti šios žemės simbolio prasmė: štai jų ausyse viena po kitos, suskambėjo tolimojo krašto dainos, jų mintyse atkilo motinos pasakoti padavimai, jų vaizduotėje išsitiesė laukai ir upės, jų akyse sušlamėjo slaptingi rūstūs miškai, iš lėto prasiskleidė skaityti istoriniai įvykiai, atgimė visos laisvės kovos drauge su tūkstančiais tylių savo didvyrių, ir jie visi, broliai ir seserys, pamažu suprato, ką jiems jų tėvas paliko. O taip, tai buvo lobis, tai buvo pats gražiausias lobis iš visų matytų.

— Tasai tėvelis, sakau, ak, tas mūsų tėvelis! — tydomis ir su grauduliu atsiduso duklė Agota. — Turtūngus jis mus padarė gyvas būdamas, o miręs paliko mums viso savo gyvenimo ilgesį, visą savo... Vai, tu Dieve gerasis!...

GALAS

Džonas vaikščiojo po pirkia šen ir ten neramus, čia paprašydamas brolių cigaretes, čia tyliai nusikeikdamas. Šie niekai jo visai netraukė; neseniai jis buvo juos visus varęs, ir jo mintys, kaip tikro amerikono, sukosi apie ranka užčiuopiamas vertybes, daug tikresnes, daug pastovesnes ir nepalyginamai naudingesnes. Pagaliau, matydamas, kad kito palikimo tikrai nebebus, jie neiškentė:

— Oh, yes, here you see! Ap-gavo mus švariai, ką, mus kvailučius bukapročius sūnelius, ar ne? Ir kas gi, po visų dievelių, galėjo prileisti, kad tikras tėvas šitaip pasielgs su savo vaikais! Patyčios aiškios, komedijos! Kerštas kažin koks negirdėtas!

— My brother! Be reikalo tu čia nerviniesi ir niekus tauziji! — uždėjo ranką ant jo peties brolis Andrius, laikraščių redaktorius. — Sakyk gi, ar tik pirštu užgriebiami turtai žmogui yra brangiausi? Ar nėra jau brangesnių lobių už dole-rius?

— Chi-chi, take a look! Pamokslininkas atsirado! Europietis su nuplyšusiu kautu ir pilna nesamonių galva! Šventraščio palyginimais... Na, dėkui, labai, bet čia ne licėjus, meldžiamas, ir aš ne mokiny. Savo svajonėmis apie old country tu mane nesugraudinsi, o greičiau tik prajuokinsi.

Jis pasiėmė nuo palangės skrybėlę ir, išdidus bei elegantiškas, sportišku žingsniu išėjo lauk ieškoti savo sužadėtinės, kuri nuobodžiaudama pramogavo su šunimis prie upės. Į Slenimą, kuris liūdnei dūlino pro šalį, jis nė nežiūrėtelėjo.

Už valandėlės kieme pasirodė farmeris Tubbsonas. Tomas sutiko svečią priebutyje ir mandagiai pakvietė vidun.

— Halo, mano vaike, kas ger-o? — kalbėjo turtuolis numeddamas priekambaryje kaliošus. — Aš čia, mat, dėl tų ranklinių, ką užvakar minėjot. Vesk mane tuoj pas tėvuką.

— Misteri Tubbsonai! — prabilo apsilaukęs Tomas. — Su tėveliū jūs nepakalbėsite. Jis prieš kėletą valandų mirė. Bet dėl tos farmos, tai... jūsų sutartis tebegalioja. Farmą — ir šitą didžiąją ir aną mažesniąją — jūs galėsite pirkti iš manęs, nes pavarai aš su seseria Janina išplaukiu senojo tėvynėn.

Naujas "Darbo" žurnalo numeris

Darbas Nr. 5 (12), kultūros ir visuomenės mokslų žurnalas, pasirodė Chicagoje.

Šiame numeryje gana daug įdomių straipsnių: Bailūs suokalbinkai (įžanginis); VSC, Anoj pusėj geležinės uždangos; I. V., Mokykla ir visuomenė švedijoje; V. Kimantas, galvojant apie Lietuvos ateitį; J. V. Stilonas, Lietuvių darbininkų draugija, kodėl ji įsisteigė ir ko ji siekia; Tautų Kalvarijos, buv. raudonosios armijos kari-ninko G. A. Tokajevo atpasakojimų santrauka; J. Skorubskas, Lietuvos atstatymo klausimu; M. Gudelis, Liūdnas komunistų

tremtinių likimas Rusijoje; "N. V.", Unijos ir fabrikantai; J. Jurgaitis, Pabaltės valstybių problemos; Dr. A. Garmus, Kas yra virusai, ir kas naujo Pasaulyje.

Gražus viršelės su paveikslu "Piutis nepriklausomaj Lietuvoj".

Visi straipsniai gana įdomiai parašyti. Žurnalas padarė didelę pažangą. Jo kaina labai prieinama — 25c. Gaunamas "Nau-jienų" administracijoje. — As.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIE-NOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

Pabėgėlė baigs kolegiją

Į Rosevelt kolegiją įsirašė studijuoti pabėgėlė D. V. Tomashevich, 5112 Dorchester. Ji dar 1947 m. norėjusi išvažiuoti iš Jugoslavijos, bet negavusi vizos. Tada per "žaliąją" sieną pabėgusi į Prancūziją, o iš čia jau gavusi vizą vykti į JAV. Ji bėgusi iš Jugoslavijos, nes negalėjusi laisvai pasirinkti studijų dalykus ir studijuotinas knygas, bet tebuvo duota studijuoti tai, kas valdžios leista.

Čia ji studijuoja sociologiją ir ruošinėjama gauti šioje kolegijoje bakalaur laipsnį.

Skaitykite "N-nas"

Dr. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Atidaro ofisą rugsėjo 4 d.

4038 South Archer Ave.

Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiad., šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.

Tel.: Yards 7-3526

STATAU NAUJUS NAMUS

Atlieku senų namų visokius pataisymus, apkalu su Bricksidings su jūsų arba savo medžiaga. Esu karpenters, tūlįstas, darbą atlieku gerai ir sąžiningai. Skambinkite nuo 6 iki 9 p. m.

LAFayette 3-3306

KAZYS

ČESNAUSKAS

4240 So. Maplewood Ave.
CHICAGO 32, ILL.

Nuoširdžiai užkviename visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavinimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbėjų. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutapys didelių nuosimius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gazoniniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomos kamb. setai, minkšti kėsliai, lempos, stalčiai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, briliantai, auksas ir sidabras papuošalai, radijos ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metų prekyboje.
Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.

Tel. CALumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmdienio vakarais 5:30 p. m. Chicago laiku.

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptingomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai luosuoja vidurius, juos suvarmuoja.

STANIS Analgesis 3 A L V E—(\$1.00) duoda STEBETINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudantioms kojomis. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietyjimus.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarigęs, apsunkintas, paimk Alavijos grūdelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenįje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Garsinkitės "N-nose"

3 Reasons Why HADACOL IS PRAISED BY THOUSANDS

HADACOL padeda žmonėms, sergantiems vidurių negalavimais, nusilpimu, išsiekvojimu ir nervuotumu, kilusiais dėl vitaminių B1, B2, niacino ir geležies stokos

Norman Christopher, gyvenęs 2344 Cumberland, Houston, Texas, rašo: "Išėjęs iš kariuomenės mažai svečiau, buvau nervuotas, negalėjau miegoti ir man buvo labai sunku surasti tinkamą maistą. Niekad negalėdavau pusręčianti. Išvaizduokite — turėdavau laukti vidudienio, kad galėčiau valgyti pirmąjį dienos valgį. Net ir tuo atveju keli maisto kąsniai mane pripildydavo. Naktimis negalėdavau miegoti — vartydavau ir blaškydavau išties naktį. Suvartojau trečiąjį HADACOL butelį, visai pakitė mano valgymo ir miegojimo įpročiai. Dabar, visą metą vartojau alkoholi, padiktėjau išsū 20 svarų. Aš gerai miegu ir — kas svarbiausia — tris kartus į dieną galiu skaniai pavalgyti."

Mrs. John A. Feight, Jr., Rt. 1, Bedford, Pennsylvania, rašo: "Bet ką suvalgydavau, skaudėdavo ir tampydavo man vidurius išties naktį... Atrodėdavo, kad suvalgytas maistas niekad nebudavo suvirškintas ir todėl dažnai, skausmų kančiam, prabudavau naktimis. Būdavau nervuota ir galvodavau apie nervus tampiančius dienos išgyvenimus. Kiekvienas mažas dalykėlis mane erzindavo. Negalėdavau pakęsti vaikų šalia savęs. Jie mane nervuodavo. Apibardavau savo dviejų metų dukrelę Vickie beveik už nieką. Pradėjus vartoti HADACOL, visas kokykumas ir nervingumas praėjo. Apie HADACOL galiu pasakyti tiek, kad jis man parodė, jog pasaulis vis dėlto yra gražus. Esu 20 metų amžiaus ir namų šeimininkė. Aš iš tikrųjų dabar jaučiuosi taip gerai, kaip atrodau fotografijoje."

Mrs. Maurice Bellard, P. O. Box 226, Church Point, Louisiana, štai ką sako apie sūnų Archie Bellard: "Kai kurie mano draugai vartoja HADACOLį ir patyrė, kad jis jiems padarė daug gero. Jie patarė, kad aš pabandyčiau duoti HADACOLį savo 16 metų sūnui Archie Bellard. Jis jau vartoja HADACOLį beveik du mėnesius ir pradėjo jaustis daug geriau. Pirmą jis jautėsi silpnas, buvęs išsiekvojęs, jis nenorėjo žaisti arba dirbti. Bet pradėjus vartoti HADACOLį, jis įgavo daugiau energijos ir turi nepaprastai gerą apetitą. Turitu būti dėkingas draugams, kurie patarė vartoti HADACOLį, bet pačiam HADACOL turi būti dar dėkingesnis. Kadangi jis padarė mano Archie'ui tiek daug gero, niekad be jo nebūsiu."

HADACOL GALI JUMS PAGELBĖTI

Senatorius
DUDLEY J. LeBLANC,
šiandien garsiojo HADACOL
išradėjas

Jeigu Jūsų sistemai trūksta vitaminių B1, B2, niacino arba geležies, HADACOL gali Jums pagelbėti, kaip jis pagelbėjo tūkstančiams kitų gerų žmonių, kurie stigo šių svarbių elementų, esančių HADACOLyje.

HADACOL atneša palaimintą pagalbą žmonėms, kankinamiems įvairiais skausmais ir gėlimais, vidurių negalavimais (nevirškinimu, dujomis, riemeniu, po valgio kylančiomis "rūkštėmis", rūgavimais), nusilpimu, išsiekvojimu, nenoru valgyti ir nervuotumu, kai šių negalavimų priežastimi yra vitaminių B1, B2, niacino arba geležies stoka.

Berekalingai nekęskite šių negalavimų, kylančių dėl šios tiksliai sukurto, patikrinto vaistinėje. Šiandien nusipirkite HADACOL. Bandomas butelis kainuoja tik \$1.25. Didelis ekonomiškasis šeimos butelis—\$3.50. Yra tikrai vienas tikras HADACOL. Atsisakykite vartoti pakaitalus. Jis parduodamas pagal griežtas pinigų grąžinimo garantijas. Jūs, suvartoję pirmuosius butelius, pasijusite puikiai, o jei ne, tai Jums bus grąžinami pinigai.

Daugiausia apie Kanadą, Lietuvą ir viso pasaulio lietuvių rašo bendruomeninė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

išeinanti kas savaitę 10 puslapių, redaguojama Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.

DEMESIO: Nuo liepos 26 dienos "NL" spausdina istorinį Ministerio K. Škirpos rašinį "Sukiliminės vyriausybės genezė", kuriame vaizduojami tragingieji Lietuvos įvykiai. KAINA: Kanadoje \$5, visoje Amerikoje \$5,5, kitur \$6.

ADRESAS:

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, Canada

TAUPINTOJŲ SKAICIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.

Taupytojams mokame gerus dividendus. Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.

Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra
apdraustos iki
\$10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

BOROVIK DRUG CO.

3958 N. CICERO AVE.

R. R. BOROVIK

Cor. Irving Park Blvd.

Kildare 5-6127, AVenue 3-9505

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams — \$10.00
Pusei metų — \$5.50
Trims mėnesiams — \$3.00
Vienam mėnesiui — \$1.25
Chicagoje per išsiuntimą: 5c.
Viena kopija — 30c.
Savaitė — 80c.
Mėnesiui — \$1.25

Užsienio:
Metams — \$11.00
Pusei metų — \$5.50
Trims mėnesiams — \$3.00

Užsienio:
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienos Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Indija Serga "Appeasementu"

Premjeras Nehru pranešė Jungtinėms Valstybėms, kad Indija nedalyvaus Japonijos taikos pasirašyme, San Francisco. Jo argumentai tokie:

Amerikos kariuomenė po taikos pasirašymo ketina dar pasilikti Japonijoje.

Taikos sutartis nenumato Formozos pervedimo Kinijos komunistų vyriausybei.

Sutartis nepatvirtina Rusijos teisių Kurilų salose ir pietiniame Sachaline, kuriuos sovietų valdžia pasiėmė pagal susitarimą Teherane.

Sutartis siūlo Jungtinėms Amerikos Valstybėms turėti savo globoje Pacifiko salas Ryuku ir Bonin, iš ko galėsias ateityje kilti konfliktas Tolimuose Rytuose.

Taikos sutartis nesugrąžina Japonijai "garbės ir lygybės stovio ir ramybės".

Už Japonijos "garbę" visai be reikalo kovoja Nehru. Kai kurie Japonijos kaimynai (pvz. Filipinai) yra kaip tik susirūpinę tuo, kad projektuojamoji sutartis suteikia jai per daug teisių; jie bijo, kad japonai greitai atsigaivos ir vėl pasidarys pavojingi silpnėms Azijos ir Pacifiko tautoms.

Patys japonai džiaugiasi, kad taikos sutartis yra jiems palanki. O kad Japonijoje dar kuriam laikui bus palikta JAV armija, tai ne tam, kad Japonija būtų skriaudžiama arba slopinama, bet — kad ji būtų apsaugota nuo agresorių. Ji yra visai nuginkluota. Ką ji darytų, jeigu ją, sakysime, pulstų rusai arba Rusijos apginkluoti kiniečiai, pasitraukus Amerikos jėgoms iš Japonijos? Ar neatsitiktų tas pat, kas atsitiko su Korėjos Respublika?

Iš visų Indijos premjero argumentų aišku, kad jisai stengiasi įtikti Kremlui ir jo satelitams Azijoje. Atsisakydamas siųsti delegaciją į San Francisco, jisai eina netoliau, negu Sovietų Sąjunga, kuri vis dėlto nutarė dalyvauti taikos pasirašymo konferencijoje.

Nehru šiandien serga ta pačia "liga", kuria teko persirgti Amerikos užsienio politikos vadams, tikėjusiems, kad su Maskva galima gyventi taikoje ir turėti draugingus santykius, jei tik bus patenkintos jų užgaidos. Praktika parodė, kad "appeasementu" politika nieko gero neša, nes juo daugiau buvo daroma nuolaidų Rusijos valdovams, juo labiau augo jų apetitai. Atrodo, kad ir iš kitų patyrimo žmonių dažniausia nepasimoko.

Nehru, gal būt, ims galvoti kitaip, kai Indija pajus ant savo kailio bolševikinio imperializmo "draugingumą". Vieną nemalonią staigmeną ji jau pergyveno, kai Kinijos komunistų kariuomenė įsiveržė į Tibetą.

Jeigu Indijos vyriausybei tokių pamokų reikės daug, tai įvykiai gali ją užklupti visai nepasiruošusią apginti savo laisvę.

Garsinkitės "NAUJIENOSE"

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

8. (Tęsinys)

Lietuvių tauta, jos vardas ir kalba

Pirmą kartą lietuvių vardą pamini vienas Karolio Didžiojo (768–814) žvalgas. Mat, kurdamas imperiją, Karolis Didysis norėjo žinoti, kokios tautos gyvena Europoje ir kokios jų jėgos. Tad jo agentai ir sužinojo, kad už slavų gyvena lietuviai. Lenkų kronikų Lietuva pirmą kartą minima 1009 m., o rusų — Nestoro kronikoje (Litva), parašytoje XI a. gale ar XII a. pradžioje.

Patį tautą vadina save *lietiviais*, arba *lietivinkais* (lietuvnykais). Šiuo vardu ji vadinosi jau iš seno. Tačiau ilgainiai atsirado ir kitų vardų tos tautos dalims vadinti. XIII a. aukštumos gyventojai (Vilniaus — Ukmergės — Zarasų apylinkių) gavo aukštaičių vardą, o žemumoms gyventojai (Nevėžio upynio bent iki Dubysos ir Ventos vakaruose ir beveik iki Mūšos šiaurėje) tuo metu liko pavadinti žemaičiais. Žemaičių vardą pažįstame iš 1215 m. kronikos¹⁶, o aukštaičių pirmą kartą minimas 1323 m.

Bet tai nereiškia, kad vieni ar antri būtų nustoję vadintis lietuviais ar tapę atskiromis tautomis. XIV a. Pe-

¹⁶ Volinijos kronika rašo: "Zemotskyi kniaza Erdvil, Vykont..." (t. y. Žemaičių kunigaikščiai Erdvilas, Vykontas...).

LYGYBĖ PRIEŠINGA STALINIZMUI

(APŽVALGA)

Jau didžioji Francūzų Revoliucija 18-ame šimtmetyje pasiskelbė, kaip viena iš pagrindinių savo principų, piliečių lygybę prieš įstatymus. Ant revoliucinių vėliavų ir ant Respublikos pastatų, buvo užrašyti žodžiai: "Laisvė, Lygybė, Brolybė".

Panaikinus baudžiavą ir bajorų luomo privilegijas, lygybės principas tapo įkūnytas valstybės santvarkoje ir gyvenime. Bet tai buvo daugiausia tik politikoje. O ūkio srityje, ekonomijoje, pasilikio dideli skirtumai tarp žmonių ir, laikui bėgant, jie dar didėjo. Augant pramonei ir finansiniam kapitalui, dalis žmonių susikrovė stambius lobius, o kita daug skaitlingesnė dalis skendė varge. Vargiausia padėtis buvo beturčių, kurie užsidirba savo pragyvenimą fabrikuose. Dirbdami ilgas valandas, jie vos tegalėjo išmaitinti savo šeimas.

Esant tokiai padėčiai Francūzijoje (ir kitose Europos šalyse) kilo naujas sąjūdis: *socializmas*. Jo tikslas yra įvesti *ekonominę lygybę*, kad žmonės turėtų ne tik lygias politines teises, bet ir lygią progą gerinti savo *materialinę* būklę. Socializmas, žinoma, nenori visus suliginti "mechaniškai", nes žmonės yra nevienodų gabumų ir nevienodų palinkimų; vieni darbštūs ir rūpestingi, kiti tinginiai ir apsileidę. Bet svarbu, kad žmogus nebūtų visam gyvenimui pasmerktas vargai ir skurdui tik dėl to, kad jisai nėra gimęs turtingoje "klasėje".

Tačiau Rusijos diktatoriai, kurie sakosi jau įsteigę Rusijoje "socializmą", laiko žmonių lygybės principą netikusiu. Jau kelinti metai, kai sovietų laikraščiai šitą principą niekina ir išjuokia. Jie kalba apie lygybę "ravenstvi" — su panieka, vadindami ją "uravnika".

Lietuvos komunistai, kurie šiandien jaučiasi esą "bosai", pučia į tą pačią dūdą. Bolševikinį pašaipos žodį "uravnika" jie išsišvertę "lygiava" ir įrodi- nėja, kad tai reiškia labai netikusį dalyką.

"Niekio bendro" su socializmu

Komunistinė Vilniaus "Tiesa" šaukia vedamajame: "Ryžtingai šalinkime lygiavą", ir išvedžioja:

Socializmas nieko bendro neturi su reakciniais smulkiburžuaziais plepalais apie lygiavą, yra priešingas visuomenės narių reikmenų ir asmeninės buities lygiavui, suligini- mui.

Draugas Stalinas, dar VK(b) XVII suvažiavime pasmerkęs lygiavą kaip reakcinę smulkiburžuazinę nesamone, moko, jog "Lygybė marksizmas su- pranta ne kaip lygiavą asmeninių reikmių ir buities srityje, o kaip

klasių panaikinimą, t. y. a) lygų visų darbo žmonių išvadavimą nuo išnaudojimo po to, kai kapitalistai yra nuverstai ir ekspropriuoti, b) lygų visiems gamybos priemonių privati- nės nuosavybės panaikinimą po to, kai jos perduotos visos visuomenės nuosavybėn, c) lygų visų prievole dirbti pagal savo gabumus ir lygią visų darbo žmonių teisę gauti už tai pagal jų darbą (SOCIALISTINĖ vi- suomenė), d) lygų visų prievole dirbti pagal savo gabumus ir lygią visų darbo žmonių teisę gauti už tai pa- gal jų reikmes (KOMUNISTINĖ vi- suomenė).

Vadinasi, kadangi dabar Lie- tuvoje esąs dar tik "socializ- mas" (o ne komunizmas), tai darbo žmonės turi gauti atlygi- nimą ne lygų, bet "pagal jų darbą". Komunistų oficiozas pareiškia:

Mūsų šalyje nustatyta tokia darbo atlyginimo sistema, kuri pilnintai suderina valstybės interesus su as- meniniais darbo žmonių interesais.

DĖL J. KEDAINIO PASIKALBĖJIMO SU DR. K. GRINIUM

1. "NAUJIENOSE" per keletą numerių tulas J. Kedainis pas- skelbė atpasakojimus vėlonies Dr. Kazio Griniaus apie 1926 m. gruodžio 17 d. perversmą Lietuvoje.

Dr. K. Grinius, būdamas gy- vas vengė iš esmės apie tai vie- šai kalbėti arba rašyti. Jo pa- sakojimai pasirodė spaudoj- mažu, kai mūsų kraštą spaudžia dideli vargai, o mums čia vi- siems tenka suglausti visas jė- gas, o ne skaldyti, būtų leidęs skelbti, labai tenka abejoti, jis gyvas būdamas neatšaukė savo 1946 m. mesto šūkio "PAS- SKELBKIME VIENI KITIEMS AMNESTIJĄ".

Lietuvos Valtiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komitetas in Exile

Redakcijos prierasas

Šito L. V. L. S. C. K-to pa- reiškimą paskelbimas "Naujie- nose" kiek užtruko, nes Redak- cija norėjo jį dėti kartu su p. J. Kedainio atsakymu, o jisai buvo mums pridurtas tiksliai pereiną šeštadienį (žemiau ji- sai yra išspausdintas). Tuo tar- pu val. liaud. komiteto pirmi- ninkas p. J. Audėnas paprašė kanadiečių "Nepriklausoma Lietuva" pareiškimą paskelbti, — girdi, "Naujienose" jam "ne- pasirodant".

Iš esmės tenka pasakyti, kad mums nesuprantama, kodėl Lietuvos Valtiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komitetas įsivaizduoja nusimanąs apie Dr. K. Griniaus intencijas šiuo reikalu geriau, negu asmuo, kuris jo pasakojimą užrašinėjo

Kas daugiau dirba, kieno atliktas darbas yra aukštesnės kokybės, to ir darbas yra atitinkamai daugiau įver- tinamas, atlyginamas.

Šituo "principu" pasirem- da, komunistai įvedė Lietuvos pramonėje *akordinę* (piece work) atlyginimo sistemą, ku- ri kapitalistinės šalyse jau be- veik visai yra panaikinta.

Be to, komunistų partijos na- riai gauna geresnius darbus ir *aukštesnį atlyginimą*. O viso- kie dirbtuvių "bosai" ir parti- jos komitetai, kurie nieko ne- dirba, o tik prižiūri darbinin- kus, ima *keliaropai didesnes algas*, negu fabriko darbinin- kas, nors apie pramonę daž- niausia jie išmano mažiau už paprastus darbininkus.

Pagaliau aukštieji komisari- ima ne tik didesnę algą, bet dar turi gražiai įrengtus butus, tarnus ir tarnaites, automobi- lius ir t.t.

Štai dėl ko Stalinas ir jo ska- likai niekina "lygiavą".

ir kalbėjosi su juo prieš pat jo mirtį. Ir iš viso, koks čia buvo tikslas kištis į šitą dalyką *par- tijos* organizacijai?

Antra, *netiesa*, kad vėlonis, būdamas gyvas, apie gruodžio 17 d. perversmą viešai nekalbė- jęs ir nerašęs. Jisai gana aiš- kiai kalbėjo apie tai jau 1949 m., savo paties parašytame straipsnyje, kuris buvo įdėtas "Naujienose". Jau ir tada bu- vo pasigirdę balsų, kad vėlo- nis nešilašas savo šūkio apie "amnestijos paskelbimą" — pa- našiai, kaip dabar kad priekai- štaujama p. J. Kedainiui. Argi ir pats Dr. K. Grinius nežinojo, ką tas jo šūkis reiškia, arba są- moningai jį neigė?!

Trečia, kai dėl šūkio "*Pa- skelbkime vieni kitiems amnes- tiją*" prasmės, tai reikia pasa- kyti, kad LVLS CK Centro Kom- itetas jį aiškina klaidingai. Pats žodis "amnestija" visai nereiš- kia, kad nusikaltimas nebuvo atliktas arba turi būti išbrauk- tas iš istorijos rekordų. Amne- stija tik atleidžia bausmę nu- sikaltusiems ir grąžina jiems teises. Laimėjusios pergalę de- mokratijos paprastai taip ir pa- sieglia su savo priešais. Dr. K. Grinius buvo gilių demokrati- nių įsitikinimų žmogus, todėl jisai tą šūkį ir paskelbė. Bet jisai buvo *konotologas* ir, kovo- damas už demokratijos prin- cipus, jisai rūpinosi, kad būsimoje laisvoje Lietuvoje nepasi- kartotų tai, kas atsitiko 1926 m. gruodžio 17 d. Žiūrėkime į tą liūdną įvykį, kaip į *klaidą*, o ne kaip į piktos valios darbą, sakė jisai (čia ir yra "amnesti- ja"), bet mokykimės iš praei- ties, kad tokių ir panašių klai- dų išvengtume ateityje.

2. Gerb. Pone Redaktorium,— "Nepr. Lietuvos" 31 nr. ir da- bar "Naujienose" pasirodė LV- LS CK pareiškimas su J. Audė- no lydraščiu, liečiąs mano pa- sikalbėjimą su vėloniu Dr. K. Griniu apie tautininkus ir 1926 m. gruodžio 17-sios per- versmą, tilpusį "Naujienose". Šiuo pareiškimu LVLS CK ban- do savotišku būdu nuvertinti Dr. K. Griniaus pareiškimų reikšmę, todėl esu priverstas jį atsakyti ir pareikšti:

1. "Naujienose" paskelbiau ne Dr. K. Griniaus mintis apie 1926 m. gruodžio 17-sios per- versmą, kaip savo lydraštįje su- gestijonuoju J. Audėnas, bet platų pasikalbėjimą laikraščiu specialiai šia tema.

2. Dr. K. Grinius pasikalbė- jimui pats pasirinko J. Kedai- nį. Visas pasikalbėjimas, išskyr- us kelis neesminius pakeiti- mus, aptartus su vėloniu ir, jo nuomone, būtinus įvesti ir pasi- kalbėjimą, buvo paties Dr. K. Griniaus peržiūrėtas ir iškore- guotas.

3. Pareiškimas ilgas, ir jam skirti pasikalbėjimai su per- traukais užtruko iki pat Dr. K. Griniaus mirties. Jis nebaig- tas, kadangi nelaukta Dr. K. Griniaus mirties nutraukė jį. Šio fakto užtenka suprasti, kad ga- limybių paskelbti pasikalbė- jimą Dr. K. Griniui gyvam esant nebuvo. Pasikalbėjimą paskelb- ti metams ar dešimčiai metų praslindus nuo Dr. K. Griniaus mirties dabar jau grynai J. Ke- dainio reikalas.

4. Dr. K. Grinius pasikalbėji- mą davė laikraščiu, o ne kie- no nors užrašams. Pasikalbėji- mas laikraščiu duodamas tik tada, kai siekiama jį paskelbti. Dr. K. Grinius kalendorinių ar- gumetų nevertino. LVLS CK nesiteiravo nei "Naujienose", nei Dr. K. Griniaus šeimoje, nei pagaliau pas labai anksti jam išaiškėjusį J. Kedainį, ar šiuo laiku pareiškimų paskelbimas suderintas su vėlonies valia, o tai geriausias pavyzdys, jog LVLS CK šiuo klausimu tiesa mažai terūpėjo.

"Ar jis, būdamas gyvas, šiuo metu... būtų leidęs skelbti, labai tenka abejoti", — rašoma LVLS CK pareiškime. — "Jis gyvas būdamas neatšaukė savo 1946 m. mesto šūkio "Paskelb- kime vieni kitiems amnestiją".

Taip, norint abejoti, galima abejoti apie viską. Bet *šiuo klausimu gali abejoti tik žmo- nės, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių ignoruoja Dr. K. Griniaus pažiūrą, kad istorinių faktų svarstymas ir studijavi- mas neįeina į jokių amnestijų ribas ir kad pasisakyti už de- mokratiją ir kovoti už ją gali būti tik per vėlu, bet niekad ne per anksti ir niekad ne ne lai- kas*. LVLS CK patariu pasiskai- tyti žodžius, kuriais Dr. K. Gri- nius 1949 m. gruodžio 17 d. "Naujienose" tilpusiame paties Dr. K. Griniaus rašytam straip-

Šiaulių gimnazijos šimtmetis Chicagoje

I mano kreipimąsi Šiaulių gimnazijos 100 metų sukakties minėjimo reikalu atsiliepė ne tik Chicagoje gyvena, bet ir iš toliau ketina nemažus skaičius atvykti. Štai P. Dargis, baigęs Šiaulių gimnaziją 1925 m., jau 25 metai gyvenas JAV, rengia- si atvažiuoti iš Pittsburgho, B. Paramskas iš Washingtono, D. C., Jokubaičiai iš Detroito, kai kurie (pvz. kun. V. Rudzins- kas) net iš Kanados. Jei sąly- gos leis, reikia tikėtis, kad at- vyks kan. J. Končius, buv. Šiau- lių gimnazijos kapelionas.

Didžiausias skaičius, žinoma, bus iš pačios Chicago, kur atsiliepė jau keliasdešimt. Mi- nėjimui rengti sudaryta komisi- ja: Ben. Babrauskas, L. Mal- mytė ir J. Slabokas. Minėjimas įvyks rugsėjo 23 d. Chicagoje, Tremtinių Namuose, 2244 W. 23 Place. Prasidės pamaldomis už mirusius bei nukankintus Šiaulių gimnazijos mokinius ir mokytojus 11 val. Ausros Var- tų bažnyčioje (2327 W. 23rd Pl.). Po pamaldų, 12 valandą, Tremtinių Namų didžiojoje sa- lėje įvyks iškilmingas Šiaulių gimnazijos šimtmečio minėji- mas, kur numatomos prof. Bir- žiškos, adv. R. Skipičio, Dr. V. Daugirdaitės Sruogienės ir ki- tų tos gimnazijos auklėtinių bei auklėtojų kalbos, šiauliečių so- lisčių Antaninos Dambrauskaitės ir Alės Kalvaitės dainos. Minėjimo garbės dalyviais kvie- čiami visi buvę Šiaulių gimna- zijos mokytojai, dalyviai — abiejų Šiaulių gimnazijų auklė- tiniai su šeimomis. Svečiais kviečiami visi buvę šiauliečiai, o taip pat ir kiti, kuriems tas minėjimas įdomus. Jeigu kas turėtų bendro pobūdžio Šiaulių gimnazijos nuotraukų, pvz. iš 1926 m. jubilėjaus, prašomi paskolinti. Ligi suvažiavimo reikiant bus multiplikuota ir grąžinta.

Tuoju po iškilmingo posėdžio ten pat įvyks vakarienė, kuriai prašomi užsirašyti iš anksto šiuo adresu: Ben. Babrauskas 1436 S. 50 Ave., Cicero, Ill. Už- sirašant siųsti ir pinigų (\$2.00 asmeniui). Tuo pat adresu pra- nešti apie dalyvavimą minėji- me. Ben. Babrauskas.

snyje "1926 m. gruodžio 17-ją prisiminus" atsako į LVLS CK 1951 m. rugpjūčio mėnesį kilu- sius abejojimus:

"Liūdnas atminimas, bet rei- kia tas įvykis iširti. Niekas ne- mano keršyti, bet niekas nega- li ginti savo šalies istoriją stu- dijuoti ir iš praeities ne tik sti- prybės, bet ir patyrimo semtis. Kas gali žinoti, gal mus valdė žmonės, kuriems galvoj buvo negerai".

Su pagarba

J. Kedainis

Chicago, Ill. 1951.VIII.24.

tai turėjo atsiliepti ir lietuvių kalbos tarmių susidary- mui, apie kurį teks kalbėti vėliau. Pvz. švėkšnos apy- linkėje pažįstamas žodis *ablingas*, reiškias "aplinką, kraštą" (Šateikių aps. yra pavardė *Ablings*), dėl savo priešdėlio *ab-* vietoj lietuvių *ap-* yra kūršių žodis. Taip pat, kaip matėme, *Zadūojas, Zarasai, Zėlvas* ir kt. dėl *z* yra sėlių vietovardžiai.

Lietuvių kalbos lyčių senumas

Ne visos ide. kalbos turi vienodo senumo kalbos pa- minklų. Seniausius paminklus turi senovės indų kalba (antro tūkstančio metų pradžios prieš Kr.), vėlesnio laiko yra graikų kalbos paminklai, dar vėlesnio — lo- tynų. Slavų seniausios kalbos paminklai yra IX a. po Kr., o baltų XV — XVI a.

Seniausias lietuvių kalbos paminklas yra Māžvydo katekizmas (1547). Lietuvių tikrinių vardų (vietovar- džių ir asmenvardžių) bei atskirų žodžių šaltiniuose pasirodo ir keletą amžių ankčiau.

Tačiau palyginti vėlyvo laiko lietuvių kalbos pa- minklai dar nesako, kad jų kalba savo senumu turi užsileisti kitoms kalboms, turinčioms senesnius pimi- nklus. Kalbos, jos lyčių senumas priklauso ne vien nuo to, iš kurio laikotarpio turime tą kalbą rašytų raštų, bet ir ypač nuo to, kaip greitai pati kalba yra kitėjusi. Pvz. nuo XV a. anglų kalba yra pergyvenusi milžiniš- kus pakitimus, bet lietuvių kalba nuo savo paminklų pradžios palyginti nedaug tėra pakitusi.

Lietuvių kalba ir ligi šios dienos yra išlaikiusi labai

daug žilos senovės, kaip reta kuri ide. kalba. Dėl to ji yra labai svarbi lyginamajam ide. kalbų mokslui. Štai ką apie ją sako garsus prancūzų kalbininkas A. Meillet (Mejė): "Kas iš žmogaus lūpų nori išgirsti ai- dą to, kas bus buvusi ide. prokalbė, tas tegul nueina ir pasiklauso lietuvių kaimiečių". Vokiečių kalbininkas H. Hirtas rašo: "Kai kuriuos lietuvių kalbos žodžius beveik tiesiog galima laikyti ide. prokalbės žodžiais, pvz. *jāvas, vilkas, dūmai, kūdulas, vėjas, medžius, sūnis*. Yra anekdotas, dėl kurio tikrumo aš pats Lietuvoje bu- vau klausiamas: esą, sanskritistas P. v. Bohlenas bu- vęs atvykęs į Lietuvą pasikalbėti su ūkininkais sanskri- tiškai ir jie jį supratę. Tai, žinoma, netiesa, bet lietu- vių kalba tai jau iš tikrųjų yra senoviška."

Labai sena lietuvių kalbos ypatybė, bėtarpiškai ją siejanti su ide. prokalbe, yra laisvo kirčio ir ypač dvie- jų priegaidžių (stuntinės, arba tvirtapradės, ir testinės, arba tvirtagalės) išlaikymas. Tik latvių (bet čia kirtis jau priklauso prie pirmojo skiemenų) ir dar sen- bų kalbose jos išlikusios, kitose ide. kalbose jau išny- kusios.

Žilos senovės rodo ir lietuvių kalbos linksniavimo galūnės. Pvz. dg. įn. galūnė *-ais* (*vilk-ais*) beveik su- tampa su ide. prokalbės galūne *-ois* (kaip tai galima spręsti iš gr. *-ois*: *lyk-ois* "vilkais", sanskr. *-ais*: *vilkais* "vilkais"). Dar geriau tą senovę rodo dg. vt. galūnė *-su*, kurią randame XVI a. raštuose (Māžvydo *dangusu* "danguose", plg. sanskr. *-sūnuš* "sūnuose", kur *-su* jau kilusi iš senesnės galūnės *-su*).

DAR ŠISTAS APIE J. GABRYŠ-PARŠAITĮ IR KITUS PANAŠIUS TIPUS

(Tęsinys)

A. Vabalas

Panašiai kaip J. Gabrys, kuris buvo priešingų viena antrai valstybių slapstasis agentas, elgėsi mažai kam žinomas A. Vabalas (jei neklystu, jo vardas Alfonsas), kurio žmona prieš pat antrąjį pasaulinį karą tarnavo Paryžiuje Lietuvos atstovybėje, bet ir pats A. Vabalas, rodos, buvo paskutiniu laiku pritapęs prie tos atstovybės tarnautojų. Kada rusų komunistai pirmą kartą okupavo Lietuvą (1940), tai iš užsienio į Lietuvą pirmutinis grįžo su savo žmona A. Vabalas, gana gražiai bolševikų sutiktas. Bet kada Vokietija paskelbė karą Rusijai, ir bolševikai buvo išvaryti iš Lietuvos, A. Vabalas nemanė trauktis su kitais bolševikais į Rusijos gilumą. Ir kai vokiečiai įsitvirtino Lietuvoje, A. Vabalas buvo gavęs gana aukštą tarnybą. Todėl daug kam A. Vabalas asmenybė atrodė įtartina.

"Savo žmogus"

Smalsumo spiriamas aš neiškenčiau nepasiteiravęs apie visą tai pas savo vieną pažįtamą lietuvių, kuris tarnavo vokiečių žvalgyboje, vadinamojo Gestapo. Aš jo būtent paklausiau, kodėl A. Vabalas, kuris buvo bolševikų glostomas, dabar panašiu būdu yra vokiečių glostomas. I tokį juokais pastatytą mano klausimą tas lietuvis "gestapininkas" trumpai atsakė, kad po poros dienų galėsiu man duoti reikiamą atsakymą. Ir teisybė, jis savo žodį išlaikė, ir susitikęs mane gavėję painformavo, kad A. Vabalas esąs "jū žmogus", t. y. panašus į visus kitus nacių. Ir jo žodžiais aš galutinai įtikėjau praslinkus dar kelioms dienoms. Būtent, buvo taip.

Vieną pavakarij man kažkas paskambino telefonu (Kaune), kad ateičiau į buvusio Tarptautinio banko tam tikrą kambarį atsiimti atvežto man iš užsienio laiškučio. Sutartą valandą ten nuvykau. Ir koks buvo mano nusistebėjimas, kada tame nurodytame kambaryje radau vokiečių karininko uniformą dėvintį asmenį, kalbantį Mažosios Lietuvos akcentu, kuris man įteikė ne laiškučių, bet gana sunkų ryšulį su visokiais laiškais, laiškučiais, laikraščiais iškarpomis ir t. t. Ir šis karys dar pasakė, jog mano adresas Kaune sužinojęs iš mano paties laišku, rašytų Lietuvos atstovui Prancūzijoje, pridurdamas, kad šituos visus daiktus buvo atvežęs iš Paryžiaus A. Vabalas rusų bolševikams. O dabar visi šie raštai turėtų būti nuvežti į vieną fortą už Žaliojo kalno. Bet kadangi čia, anot to kario, yra svarbios medžiagos, tad jis niekam nežinant visa tai perduoda man, kad galima būtų saugiau visa tai išlaikyti. Kadangi tokiomis aplinkybėmis ir jam ir man reikėjo skubėti, tai aš nesusipėjau nė plačiau išsikalbėti su tuo kariu, kuris neabejojamai buvo, taip sakant, mūsų žmogus, nors ir dėvėjo vokiečių uniformą. Nelengva man buvo tai sunkųjį "laiškučių" nešti iš antro aukšto į apačią.

nes buvau susirūpinęs, kaip aš jį nugabensiu namo. Mano laimei, ties durimis stovėjo vežėjas, kuris paklaustas, ar esąs laisvas, maloniai pakvietė į savo vežimą. Bet aš vis dėlto manau, kad to paties kario buvo jau iš anksto parūpintas tas vežėjas.

Paryžiaus atstovybės archyvas

Kelias dienas teko man namie tą mūsų Paryžiaus atstovybės archyvą studijuoti. Daug ten įdomios istorinės medžiagos buvo. Ir štai tarp kitko suradau slapta Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos laišką atstovui Petriui Klimui, kad per daug nesidžiaugtų "labai sąžininga" nauja tarnautoja Vabalene, su kuria ankštai bendradarbiauja ir pats josios vyras A. Vabalas, kuris susektas, jog esąs slapstas vokiečių žvalgybos agentas, ir dar tenka rimtai spėti, jog galės būti ir kitų valstybių panašus agentas. Tai jau buvo man paskutinis įrodymas, kas yra tas A. Vabalas.

Vabalas žuvo kaip rezistentas

Antrą kartą okupavus Lietuvą, rusų bolševikams A. Vabalas iš Lietuvos nebėgo. O dabar ne taip seniai gauta žinia, kad tas pat A. Vabalas žuvo Lietuvoje kaip rezistentas, o gal kaip tikras partizanas. Ir kas nežino jo ankstyvesnių darbų, gali jį ir gražiai paminėti. Bet negalima pamiršti to fakto, kai Hitlerio armija ruošėsi užimti Paryžių, Lietuvos atstovybė iš savo reikalingiausių daiktų pasišalino automobilius į saugesnę vietą, bet naktį niekam nepastebint A. Vabalas grįžo į Paryžiaus atstovybės rūmus ne tik su tuo archyvu, bet ir įvairiais kity asmenų lagiminiais, prikrautais drabužių ir kity daiktų. O kadangi tada Hitlerio valdžia gyveno su komunistine Rusija dar taikoje, tad Paryžiaus Lietuvos Atstovybės rūmai buvo atiduoti rusams bolševikams, kur A. Vabalui kurį laiką teko su bolševikais ten padirbėti, kol pagaliau sugrįžo į Lietuvą.

Vabalas "nuopelnai"

Jei A. Vabalas, būdamas vienos ir kitos valstybės slapstasis agentas, būtų elgėsis kaip kad J. Gabrys, kuris pirmesniais laikais stengdavosi neįpajauti lietuvių į tokį savo būtinį, tai galima būtų į visa tai numoti ranka ir nemesti jam tokios dėmės, kokią jis dabar yra nusipelnęs, išduodamas pirmiausia vokiečiams (kai jie okupavo Prancūziją) Lietuvos atstovą Paryžiuje Petrą Klimą, kurį vokiečiai išlaikė įvairiuose kalėjimuose pusę metų atvežę pagaliau į Lietuvą, kurią tuojau vėl okupavo rusų komunistai. O šie komunistai taip pat suėmė P. Klimą, gal pasirūpinus vėl tam pačiam A. Vabalui. O kas gali pasakyti, ar nėra dar ir daugiau mūsų žmonių, kurie panašiomis tokio agento pastangomis jau yra netekę savo gyvybės? A. Kelmūtis

GALAS

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Aukštosios mokyklos Chicagoje

Chicago savo aukštosiomis mokyklomis užima antrą vietą JAV, būtent, joje yra iš viso 5 universitetai ir 17 kolegijų 35 mylių rate aplink nuo vidurmišcio. Jose mokosi šiais metais 72,933 studentai (o New York 206,500). Daugiausia studentų turės šiais metais Northwestern universitetas, kuriame mokysis 20,128 studentai, toliau eina De Paul u-stas su 9,317 studentų, University of Chicago su 8,094, Loyola U. (7,672), Illinoisaus technologijos institutas (7,545), Roosevelt kolegija (4,832), University of Illinois (Chicagoje) su 3,461 ir meno institutas su 3,099. Ties skaičiais apima ir prie tų mokyklų esančius vakarinius ir papildomuosius kursus. Vyrų 1950 - 51 m. m. studijuos 49,225, o moterų 23,708.

Pastaraisiais metais studentų skaičius Chicago aukštosiose mokyklose sumažėjo: 1947-48 m. jų buvo 85,943, 1948-49 m. m. 80,815, 1949-50 m. m. 81,022, o kaip matėme, šiais m. m. tik 72,933 tėra įsirašę. Didelį skaičių sudaro vad. vakarinių ir papildomų klasių studentai. Pvz. šiais mokslo metais į Northwestern universitetą tokių įsirašė 9,710, Loyolas 4,614, U. of C. 2,000 ir t. t. 36 ligoninėse yra vad. gailestingųjų serų mokyklos, kurios pripažintose Amerikos gydytojų kolegijos.

Northwestern universitete studentų mokslo metais kam studuoja \$572 (o 1939 - 40 m. \$309), Chicago universitete \$600.

Neregys sulaikė tramvajų

Sekmadienį vienas neregys, De Brown, 25 m., 10627 Oglesby, sulaikė Wentworth tramvajų kokiais 35 minutes, kol atvyko reikalo sutvarkyti policija. Jis, įsikabinęs į tramvajų, įkėlęs rankas pro langą, neleido tramvajui važiuoti. Sakoma, jog konduktorius nenorėjęs jo išleisti į tramvajų, nes jis buvęs pilnas.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

Pasirinkimas iš 60-ties su viršum vartotų karų

Taipgi, galit įsigyti naują automobilį

MILDA BUICK SALES

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, L. Labanaukas ir Antanas Bačys

907 West 35th Street

Lafayette 3-2022

JAV aviacijos viršininkas gen. Hoyt S. Vandenberg įteikia garbės medalius pasižymėjusiems kariams. Medalis įteikiamas 19 mėnesių Louis Sebill. Jojo tėvas majoras Sebill žuvo Korėjos karo metu.

Kai ateina gengsteris į naktinį klubą

Linksmam naktiniam klube 806 Rush atėjo liūdnas momentas, kai anksti rytą sekmadienį atsilankė gengsteris prieš pat klubą uždarant. Jis įteikė klubo savininkei Emmer raštelį, kuriame buvo parašyta: "Lai kykis ramiai. Nedaryk apgaulingų judesių. Atiduok man visus savo pinigų".

Savininkė įdėvė vėlyvajam "klientui" \$15. Bet jis šią sumą atsisakė priimti, apmušė savininką revoliuieriu ir, pagrobęs \$485 iš metalinės dėžutės, pasibėgo.

Kai automobilį vairuoja nemokas vairuoto

Sekmadienio vakarą senas automobilis visu greičiu per pasukimą įvažiavo į Jefferson Parką, atsimušė į medį, palietė parko suolą, užmušdamas motiną, jos dukterį ir 3 kitus asmenis. Pasirodo, jog juo važiavo įsigėrę, o vairavo nemokas automobilį važiuoti Santos Gomez.

Mirė bežiūrėdamas beisbolo

W. E. Otten, 43 m., 6311 N. Albany, sekmadienį mirė nuo širdies smūgio Comiskey Parke

NEMUNE gauti naujausi leidiniai	
Dr. Gaidamavičius. Išbloktasis žmogus	\$2.00
Ramonas. Dulkės raudonam sauleidžiui	\$3.00
M. Gudelis. Lietuviai gryn savo miskus	\$2.00
Dr. J. Balys. Lietuviškos pasakos	\$2.50
A. Maceina. Jobo drama	\$2.50
A. Maceina. Didysis inkvizitorius	\$2.00
L. Z. Ledėnas. Minijonas (poema)	\$1.00
PELEDA metams 4.00 dol., pusė metų	\$2.50
GENOCID VOKAI. 2 spal., 12 št. 25c., 5 spal., 12 št.	\$1.00
Didelis pasirinkimas knygų ir gaidų, išleistų Amerikoje ir kitose valst.	
Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS	
3143 SO. HALSTED ST.,	Telef. Victory 2-3314
	CHICAGO 8, ILL.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidykloje galima gauti šių lietuviškų knygų:

1. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, prof. Skardžius ir kt. 606 puslapių, įrišta \$4.50
2. PRINCIPAI IR ELGETA, Mark Twain, apysaka, 192 puslapių, įrišta, iliustruota \$1.20
3. LIETUVIŲ LITERATūra, Pr. Naujokaitis, 316 psl., įrišta \$2.00
4. ESMAČIO ir kity autorių vadovėliai.

ir kity knygų vaikams ir suaugusiems.

Netrukus išeis iš spaudos A. Giedriaus TĖVŲ PASAKOS.

Kreipkitės į Leidyklą:

LITAUISHES ZENTRAALKOMITEE,

Hannover, Hegelstr. 7, Germany

ar pas vietos platintojus. Platintojams nuolaida.

PAREIKALAVUS SIUNCIAME KATALOGĄ.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...

Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoje Amerikoje

TURTAS \$28,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$2,800,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

Pasirinkimas iš 60-ties su viršum vartotų karų

Taipgi, galit įsigyti naują automobilį

MILDA BUICK SALES

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, L. Labanaukas ir Antanas Bačys

907 West 35th Street

Lafayette 3-2022

bežiūrėdamas White Sox beisbolo rungtynių. Su tėvu buvo ir jo 15 metų sūnus. Otten susmuko besėdėdamas ir netrukus mirė parko pirmosios pagalbos kambaryje, apžiūrėtas ten atsi- lankiusio žiūrovo gydytojo.

Vandens siena ginantis nuo atominės bombos

Sekmadienį Chicago gaisrininkai pademonstravo Chicago upėje vad. vandens sieną, kurios tikslas atominio bombardavimo metu būtų sulaikyti gaisrą nuo persimetimo į kitą Chicago upės pusę. Pratimas buvo atliktas prie Merchandise Mart.

Dr. Joseph F. Meus, Opt.

Val. 10:00 ryto iki 6:00 vakaro

Pirm. ir ketvirt. 10:00 iki 9:00 vak.

3982 Archer Ave. Lafayette 3-4151

CERMAK ROAD
Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4
VALANDŲ LAIKOTARPIJ
Individualių dirbtinų dantų, pjastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.
Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

CONRAD Photo Studio
(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
\$15.00
vertės dovana jaunavėdžiui, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai: ENG. 4-5840 ENG. 4-5883

BIGANE & SONS
ANGLYS IR ALYVA
3596 Archer Avenue
Lafayette 3-0600

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINIŲ IR SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
John A. Kass Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. Lafayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvių Brighton Parke įsteigta 1915 metais

Laikeidžiui Pataisomi Specialiste
Lengvais Išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. Lafayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvių Brighton Parke įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PĖČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT. RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS.
Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

KTATAUČIAI DAKTARAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIEURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatsilepia šaukute: Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, taiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neižiūrėte skal- tyti, užleikit pasitarti pas Dr. Michel -nieko neklausius.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YARDS 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel. YARDS 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIŲ REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akis Egzamavimas Akinų Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALBROOK 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien, Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT- VIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, at- virų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėji- mą ir galėsitė ramiai miegoti nak- tį. Vartokite jas taipgi nuo skau- džių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA- SIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, su- stabdo džiūvima odos ir perpyšimą tarp pirštų. Jos yra tinkamos var- toti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos li- gu. LEGULO Oint- ment suteiks jums pa- galbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinų kojų. LEGULO Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chi- cagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį:
LEGULO, Department J, 4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

VISKO UZTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM
Baldai, saldytuvai, pečiai, skal- biamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikams.
Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

POKARINĖ EUROPA APLANKIUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS

(Tęsinys)

Traukinys

Iš Zuricho į garsiąją Luzerną vasarvietę tenka traukiniu keliauti, nes tarp aukštų kalnų nėra kur lėktuvui nutūpti. Geležinkelio stoty judėjimas gana didelis. Ten galima visokių prekių nusipirkti. Vagonai nedideli ir pritaikyti šveicarijos kalnams. Mažesniems vagonams yra parankiau visokius zigzagus kalnuose daryti. Be to, mažiau ir jėgos tereikia juos vilkti. Važiuojant traukiniu, visur galima pastebėti gyvumą ir gražią tvarką.

Kai traukinys sustoja Luzerne, tai agentas nusivedė prie autobuso. Laipais teko gana aukštai kopti, kol pasiekėme garsųjį Schweizerhof viešbutį. Buvo jauku važiuoti. Traukėme lyg „novobrancai“, kuriuos teko matyti Tilžeje 1913 m.

Viešbutį vyrauja vokiška dvasia. Mandagumas ir tvarka, kaip amerikiečiai pasakytų, „the tops“. Kaip bemaž mes pasijutome kaip „namie“. Gaila tik buvo, kad šioje svetingoje aplinkumėse teks iš viso išbūti vos tris dienas.

Luzerne kurortas yra vokiečių gyvenamoji šveicarijos dalis. Vokiškumą visur jauči. Bet jei tenka turėti kokie bizniški reikalai, tai be jokio vargo galima angliškai susikalbėti.

Šveicarai yra tikrai kultūringi žmonės.

Aštuoniolika pėdų sniego

Rašau šiuo žodžius liepos 7 d. Vadinasi, vos tik trys dienos praėjo, kaip amerikiečiai atsvėnę savo tautinę šventę, susijusią su nepriklausomybės minėjimu. Pagal Luzerno ežerą eina kelias ir kalnus. Kol pasieki kalno viršū, ima pūsti sniegas. Kelias labai siaurintis. Kai susitinka du automobiliai, tai sunku prasižinti. Tuo atveju vienas sustoja, kol kitas pravažiuoja. Kelia atidare tik prieš savaitę, nes jis buvo sniego užverstas. Vietomis sniego buvo iki 18 pėdų gilumo. Jį teko su „boldzeriais“ pašalinti ir tirti. Kalno viršūnėje visur gėrokai sniego. Jis ištirpsta tik apie rugpjūtio galą. Nors kalno viršūnėje sniego ir daug, bet nėra šaltas. O kur sniego nėra, tai ten pušėta žolė, kurią galima piauoti. Teko matyti jaunus vyrus, kurie vienmarškiniai saulėje kaitinosi.

Zemė apie Luzerną labai gera. Kur tik pažiūri, visur puiki žolė. Tiesiog sunku įsivaizduoti, kad štai liepos 7 d. būtų iš abiejų kelių pusių 18 pėdų sniego. Tįrptas tas sniegas gana lėtai.

Važiuojant į kalną, šoferis labai staiga suka autobusą priekį. Jei taip besunkiai, vienas ratas nušoktų nuo kelio krašto, tai, kaip sakoma, nebūtų galima keičianinkų nė kaulų besurinkti. Nėra reikalo nė aiškinti, kad tas važinėjimas truputį išgaudino keičianinkus.

Idomi kelionė į kalną

Aukščiausias kalnas yra lyg įsmigęs į Luzerną miestą. Jo aukštumas — 7,800 pėdų. Nėra kelio, kad būtų galima automobiliu įvažiuoti. Tiesą pasakius, imty kelis metus, kol toks kelias būtų kalne iškirstas.

Tačiau šveicarai nesnaudžia: jie surado būdą, kaip į tą kalną įsigausti, praveddami geležinkelio bėgius. Specialius vagonus su maždaug 40 keliauninkų elektros jėga yra įtempiamas į kalną. Pradžioje bėgiai, bet vėliau pritariant. Vagonai slenka tik 3–4 mylių greitumu per valandą. Ima 25 minutes įsigausti į viršū. Kalne yra restoranai, kur galima pasipirinti. Jei kas jaučiasi ištroškęs, tai ten gali ir išsigerti ko nors stipresnio už vandeni.

Kai valanda kalne pavaikščioji, tai ilgiau nebepasirodė būt. Reikia žinoti, kad oro slėgimas ten yra daug mažesnis (mat, oras yra retesnis). Pasijunti, kad tavo ausis lyg kas būtų užkimšęs. Vadinasi, apkursti. Turintims silpną širdį ilgiau ten pasilikti iš dalies yra pavojinga.

Bet kas paiso tų nemalonių! Vagonai, vienas po kito, slenka į kalną ir atgal. Ir jie vis pilni, atseit, veža po 40 žmonių.

Kaip jau minėjau, vagonus veža elektros jėga. Kas be ko, kai kada gali pasitaikyti, jog kas nors sugenda. Tokiai galimybei yra pasirušta: jei kas sugenda, tai automatiškai pradeda veikti trečiajasis bėgis, kuris turi krumplynus. Už tų krumplynų vagonas užsikabiną ir sustoja vietoje. Nėra pavojaus vagonui nuriedėti į pakalnę. Žinoma, sugedimas kaip bemažant yra pašalinamas ir vėl visas kas eina nustatyta tvarka.

Buvo šeštadienio popietė. Šeštadieniais šveicarai dirba tik pusę dienos. Po pietų jie yra laisvi ir rengia visokias iškylas. Kol pa-

siekėme minėtą geležinkelį, einantį į kalną, laivų reikėjo plaukti vieną valandą su viršum. Keliose vietose laivas sustojo paimti jo laukiančius vietoje žmones.

Tai buvo būreliai šveicarų, kurie vyko į savo rūšies gegužines ar iškylas. Daugiausia tie būreliai susidėjo iš šeimų. Visi apsirėnę švariai, gražiai. Tiesa, teko matyti vyrų su trumpomis kečkaitėmis ir ilgomis kelnėmis. Pilki keliai darė nelabai estetišką vaizdą. Bet tai jau toks jų tautinis kostiumas. Bet ir tie keistokios drabužiai pradeda atgyventi savo dienas ir laipsniškai nykti.

(Bus daugiau)

Žinios iš Anglijos

D. Britanijoje šiuo laiku pakeltos rūkalų kainos. Cigarečių pakelis 20 štukų pabrango vienu penny.

—

Keighley, Yorks, gyvenęs tautietis Juozas Tamošiūnas, važiuodamas York-Tadcaster keliu, pralenkęs kelevinį dviaukštį busą, perstaigiai užsukdamas į savo kelią važiuojama puse pateko po buso ratais ir buvo mirtinai suvažinėtas. Velionis buvo viengungis, 28 metų amžiaus, kilęs iš alytaus apskr., Prienų vls., Bargrinyų k. Atvyko į Angliją 1947 metais.

—

Pabrangus popierius, spausdinimo išlaidoms, pakėlęs paštų spausdinimo persiuntimo tarifus ir smarkokai sumažėjęs skaitytų jama D. Britanijos lietuvių savaitraštis „Britanijos Lietuvis“, negalėdamas išsiversti, pakėlė prenufermą kainą, kuri ir anksčiau buvo palyginti aukšta.

—

Lietuvių Namų Londone išrinktieji direktoriai kun. A. Kazlauskas ir F. Senkus iš pareigų pasitraukė. Taipgi pasitraukė ir pirmykštis jų administratorius J. Dėdinas. Atrodo, kad ten kažkokie vejai pučia.

—

Išrinktieji direktoriai aiškina „rimtus motyvus“, kodėl jie pasitraukė. Tačiau faktiškai jie būdami visuomenės veikėjais atsisakytino todėl, kad nepaprasto apkūpinkų susirinkimo jiems buvo paskirta metinis atlyginimas po 100 svarų sterlingų. Jie dirbti iš idėjos gal, tačiau už angliška svarą nesutinka. Palikęs vienas Bažnyčios, p. B. Varkalos diriguoja „vadžiū nebepaleidžia“. Pasikvietęs visiškai nerinktus asmenis ir toliau vadovauja Lietuvių Namų bendrovei.

—

D. Britanijos festivalio centrinę parodą Londone lįsioji lau aplankė virš penki milijonai lankytojų. Festivalis, trukęs jau keturis mėnesius, uždarymas rugsėjo mėn. 30 d.

—

Bradford, Yorks, rugpjūtio 14 d. rastos negyvas prie savo gyvenamų namų Vladas Raugas. Velionis buvo 37 metų amžiaus, viengungis, suvėjęs, atvykęs į Angliją 1947 metais. Kilęs iš Alytaus apskr., Merkinės vls., Bubonių k. Policijos tyrimo duomenys sako, kad nelaimingasis būdamas neblaiviam stovyje, virsdamas užsimušė ir cementinių vartų stulpą. Palaikytas rugpjūtio 18 d. West Bowling kapuose. Apie jo mirtį platokai parašė ir bradfordiški „Telegraph & Argus“ rugpj. 14 d. laidoje.

—

Siemietinis D. Britanijos Liet. S-gos skyrių atstovų suvažiavimas įvyksta spalio mėn. 20-21 d. Londone Lietuvių Namuose.

—

Kanados „Nepriklausoma Lietuva“ pasitarnauja tautiečiams, norintiems išvykti į Kanadą miško kirtimo darbams. Patiekto sąlygos yra labai palankios ir mažiau pasiturintiems, nes kelionės išlaidos pamokamos. Vykstantis būtinoms smulkios išlaidoms teturi turėti 30 dolerių. Labai daug viengungis iš Anglijos susiregistruvo ten važiuoti. Geros sėkmės.

—

Rugsėjo mėn. 2 d. Bradforde įvyksta vietinės apygardos valdomųjų organų rinkimai. Iš viso atrodė, kad tokios apygardos organizacijoje gyvenime nereikalingos. Tėra tik biurokratinis balastas, be naudos eikvojais ir taip kuklias lietuvių organizacijos išdoro, kad galimais daugiausia loginio dūlio pirštinių.

—

Nors dvasios vadovų (ach!) Studentų S-ga ir neturi, dalyvausieji (bealkoholinėje...) arbatėlėje galėjo įsitikinti, kad studentų dvasia nei kiek ne menkesnė, nei kiek ne kuklesnė, kaip net per daug dvasios vadų turinčių organizacijų: skautų ir ateitininkų. Studento dvasiai vadovauja tikslūs instrumentai: išlavintas protas (universitete) ir linksmoji daina (vakarop). Ir jeigu suvažiavimo rengėjams galima bet kuo rimto prikišti, tai tik tai, kad darbotvarkėje nebuvo numatytas

Generalas Charles A. Willoughby, buvęs žvalgybos viršininkas gen. MacArthur štabe, Priešingos Amerikai veiklos tyrinėjimo komitetui pareiškė, jog JAV veikia tokia pat snipų organizacija, kokia buvo išaiškinta Toluose Rytuose.

ĮSPŪDŽIAI IŠ PASKUTINIO SEIMO

Paskutinis Chicagoje seimas, kuris užsitaravo laurų pūną dėl to, kad jo surengtoje arbatėlėje buvo išvengta tautinio lietuvių gėralo degtinės, buvo Lietuvių Studentų S-gos JAV steigiamasis seimas. Iš tikrųjų, jis gė nebuvo nei seimas nei steigiamasis, nes S-ga jau senokai įsisteigusi ir buvo linkusi, užuot seimavus, suvažiuoti pasitarti svarbiais reikalais. Bet anaipti jo skelbė vienintelis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis pasulyje, kruopščiai besirūpinamas tautiečių informacija net išleisde simpatiška brošiūrėlė (siuntinėjama bendradarbiams Kaledų švenčių proga), apie ką rašyti ir ką nuryti. Beje, žinia apie steigiamąjį seimą nepasirašyta, vadinasi, gimininga reikalai. Vaje gė vaje, turėjome kadaise steigiamą seimą, prieš 30 m., — ir vis dar atminimas užmigtį neduoda.

Studentų S-ga yra tuo įstabi, kad ji neturi dvasios vado, nei organizacinės biblijos. Kitais žodžiais, ji aiškiai indiferentinė bei laicistinė organizacija, ir kad jo neuzginama dalyvausti iš NCWC stipendijas turintiems gabiešms bei geriems katalikams, tenka dėkoti visų jų geriausiui V. Zvirzdžiui, kuris, pasirodo, tai pavojingai (laicistinė...) S-gai pirmininkauja.

S-ga įžymi, nes joje gali sueti visų kryptų ir ideologijų jaunimas ir (kartais su sveiku krachu) susidūrė vieni su kitais, pamatyt, kad net liberalai nėra tokie baises žmogžvėriai, pasiryžę visuose kamposse priguodyti socialistų, kurie, vasa ruožtu, tik ir vaikuojasi komunistais, kaip bandė išrodyti tulas profesinis plunksnos atletas, iš filosofo prof. Mačinos pamokės akuserijos. Norint tikėti atkursimio Lietuvos visuomeninių gyvenimu, būtina jaunystei įprasti ne tik abstrakčiai toleruoti, bet ir konkrečiai bendradarbiauti, lieti sykiu prakaitą, dalintis mintimis, suprantis vienas kitą. Šiuo metu vienintelė liet. jaunimo organizacija Amerikoje, kurios nariai tikrai jungia visas ideologijas, yra Studentų S-ga.

Kadangi jau tokia ji sutverta, ji įgyja savotišką lyg ir parlamentą, kad inteligentiška tautai atžalyna galia išauklėti tik tokia organizacija, kurios rėmėse jaunas žmogus susidurs su galimais didesniu pasirinkimu susikertantių ir viena su kita kovojančių ideologijų, metodų, idėjų kaip nepažįstamų veidų, kur jam bus nuolatams metama galimai daugiau loginio dūlio pirštinių.

Nors dvasios vadovų (ach!) Studentų S-ga ir neturi, dalyvausieji (bealkoholinėje...) arbatėlėje galėjo įsitikinti, kad studentų dvasia nei kiek ne menkesnė, nei kiek ne kuklesnė, kaip net per daug dvasios vadų turinčių organizacijų: skautų ir ateitininkų. Studento dvasiai vadovauja tikslūs instrumentai: išlavintas protas (universitete) ir linksmoji daina (vakarop). Ir jeigu suvažiavimo rengėjams galima bet kuo rimto prikišti, tai tik tai, kad darbotvarkėje nebuvo numatytas

trumpas kursas pradedantiesiems, kaip giedoti Gaudeamus Igitur: nes pasirodė, kad vien svečiai profesoriai storsai balsais bepriminė šį tarptautinį studentijos himną.

Suvažiavime dalyvavę plunksnos riteriai, beje, gražiai aprašydami arbatėlę, nei vienas kažkodėl neužsiminė apie svarbiausią suvažiavimo darbą, dėl ko gė jis ir buvo sušauktas: statuto priėmimą. Tai buvo vienas iš šviesiausių suvažiavimo momentų. Studentų visuomeniškumas pasirodė aukštesnis, kaip tilos mūsų visuomenės įstaigos, kur jau iš anksto gali pasakyti, kaip kas balsuos, surištas partinių interesų. Tačiau yra sena taisyklė, kad partiniam dogmatikams parankiau už nosies vedžioti partiniame darbe praliusius politikams, negu lietuvišką studentiją. Svarstant lietuviškos komisijos rezoliuciją dėl Mažosios Lietuvos lietuvių, tiesa, buvo prieita iki simpatiško šiek tiek įgerusios demagogijos (posėdžiauta Tremtinijū Namuose...) pasireikimu, pasibaigusiu demonstratyviu išėjimu atsisavinti... Taigi, mūsų senieji politikai (kai kurie iš jų) turi legalaus prieauglio, pakotiti visų jų geriausiui V. Zvirzdžiui, kuris, pasirodo, tai pavojingai (laicistinė...) S-gai pirmininkauja.

Tektų, užbaigai, padėjuoti, kad vien ateitininkai tremtyje temokina mūsų jaunimą tauriojo oratorijos meno. Gal dėl to suvažiavime mažai kalbėta. Du ar trys ciceronai ir statuto komisijos referentas atliko 90% kalbėjimo. Nuostabus dalykas: per visą suvažiavimo laiką nebuvo ištartas nei vienas jaunos moteriškos žodis, nei viena kolegė nepravėrė, sakykume, lūpyčių. Studentų visuomeniškumo rimtai metas susirūpinti, nes jų laukia gė ir svarbesnės visuomeninio pobūdžio užduotys, kaip virti (legaliai bažnyčioje suviniavotiesiems) veikėjams pietus. Nenorėtume gė kada rūpintis Moterų Globos (visuomeninės) Draugijos steigimu.

CAROLUS

Anglijoje nuo karo labiausiai nukentėjo Coventry miestas. Dar bar tas miestas jau baigiamas atstatyti. Į miesto atstatymo pabaigą tuves burmistras Ed. Dixie už kvietė Leningrado miesto vykdo mąjį komitetą su jo pirmininku pryskų.

Mat, pereito karo metu Lenin gradas tapo skaudžiajū nukentėjo, o be to, Ed. Dixie dabar važinėjo po SSSR su taip vadinama „geros valios“ delegacija. Tos delegacijos kelionės tikslu buvo savo akimis įsitikinti, ar tikrai SSSR norinti taikos.

„Geros valios“ organizacijos dalyviai politikoje netoli žiūri ir jie įsitikine, kad gera valia galiama su SSSR susitarti ir tuo pačiu ateity karo išvengti.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FARMS FOR SALE
Ukiai Fardavimui

160 akrų derlingos žemės, 50 akrų miško; sodas, vištinkas, 2 peryklos, barnė, svirnas; 7 kambarių moderniškas namas. Greitam pardavimui tik \$125 už akrą. Peter J. Kolas, R. R. 4, Plymouth, Ind. Phone: 7951.

FOR RENT — Rendrai

Išnuomojamas vienas kambarys geram žmogui, material ar vyru, prie mažos ir svarios šeimynos. Su ar be valgio. 6609 S. Campbell Ave. Telefonas: HEmlack 4-0010.

Rendon 2 nefurnišuoti beismonės kambariai. Pirmenybė vyrams. Virginia 7-2483.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

Liquor Store ir baras pardavodama nebrangiai; biznis išdirbtas. 2 pagyvenimui kambariai. Savininką matyti vakarais. 3529 S. Halsted St. Walbrook 5-3617

Greitam pardavimui batų taisyymo štoras, moderniški irrančiai, geras biznis, švart apylinke. Pardavimo priežastis — liga. Skambinkite savininkui po 6 val. vak. Tel. REpublic 7-8615, arba GROvehill 6-6588.

AUTOMOBILES — TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1951 metų
\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS
VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi
dyleriai.

PONTIACS

LATE MODEL

CONVERTIBLES

Must be sold

Loeber Pontiacs, Inc.

1111 N. Clark St.

Trumpai apie gamtą

Paukščiai, kurie gyvena
kaminuose

Panašūs į kregždę paukščiai, kuriuos angliškai vadina Chimney Swifts (kaminkrėčiai) gyvena ir liuzus suka kamine. Jie paprastai pasirenka platų, iš plytų išmūrytą kamina, kur vidus nėra lygus. Lizdą suka apie 3 pėdas nuo viršaus, kad šviesa neįteitų. Šis paukštis yra geras meistras: medžio šakelės suvilgo savo rūšies klijais ir prilipdo kamino viduje tarp plytų plyšelio ar cemento išsikimši. Kai surenka pakankamai šakelių, tada ji labai dailiai išlygina, kad lizdas atrodytų prie kamino sienos, kaip prisitūstęs „hamakas“. Lizdas žiba, kaip nušifluotas. Klijai tol gerai laiko kol karštis neličia. Lizdas laikosi kamine taip tvirtai, kad jo negalima nė atplėsti nuo mūro.

Kai šie paukščiai miega, tai savoj nagais įsikabina į kamino sieną. Kaminkrėčius dažnai galima matyti grupelėmis skraidžiojančius vasaros metu virš didelių namų ir aplink kaminus. Jie atrodo, kaip cigaras — laibi; snapai ilgi ir siauri. Panašūs į kregždę, bet nėra tikroji kregždė, nė pelėda. Jie gauda ore skraidžiojančius valbalius. Jų kojos labai silpnos, tokiu būdu negali žemėje vaikščioti. Negali nei medžio šakose tupėti, tiksliai nagais įsikabina kamino sienos, o uodega ir sparnais atsiremia į sienos pavirši.

Indijoj ir Kinijoj ir k. tol. Rytuose paukščiai, panašūs į šiuos, savo lizdus daro tiksliai iš klijų, kuriuos pasigamina iš seilių. Lizdus suka uolose, plyšiuose ar kaminuose. Rytiečiai, ypač kiniečiai, mano, kad šie paukščiai lizdai yra skanus maistas. Jie verda iš paukščio lizdo sriubą. Ši sriuba ne tik esanti skani, bet ir garsi. S.

REIKIA DARBININKŲ

ISSIUNTINĖJIMO SKYRIUJE

VIRSLAIKIS. KREIPKITES:

2246 W. 49th STREET

AUTOMATIC Screw Machine op.

and setup — Brown & Sharp equip.

A-1 steady job; good pay; plenty of overtime; day or night shift. Apply in person. Ask for Mr. Hennessy.

ALLIED SCREW MACHINE CO.

1338 S. Michigan. HA. 7-3915

PORTERIO ir dženitoriaus reiki.

Naktinis. Virš 45 metų, vedusio. Palūdinėjimai reikalingi.

Pastovus darbas, geras atlyginimas. 2501 So. Western Avenue.

KEPEJO arba jo pagalbininko reiki.

Dienomis darbas. STAN-KUS BAKERY, 7053 Archer Avenue.

Pakavimui ir išsiuntinėjimui klerko reikiama kompanija.

\$1.25 į valandą. 1219 W. Chicago Ave., iš kiemo namas.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkų

ATTENTION!

MECHANICAL ENGINEERS

MECHANICAL DRAFTSMEN

FOR THE

DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS

Can use men with limited training

Steady employment in modern air conditioned office

INDEPENDENT PNEUMATIC TOOL CO.

Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ

753 Claim St., Aurora, Ill. Aurora 27601

Have Permanent Opening

FOR GOOD

TYPIST

with or without truck line

experience, to train for accounts

receivable dept. Diversified

work and excellent trans-

portation.

MOTOR CARGO,

INC.

3434 West 51st Street

Walbrook 5-8500

MR. DIEBALL or MR. GRIGGS

TYPISTS

Near loop

Good transportation.

5 day week

Paip vacation.

A Motion Picture Co.

HA 7-3629

Duosime motoriai kambarį vel-

ti, jei ji sutiks prižiūrėti se-

nyva moteri. Kreiptis į 6823 S.

Talman Ave. HEmlack 4-3379.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

Outstanding Opportunity for

MECHANIC — BUICK EXPERIENCE

ASSISTANT PARTS MAN

ASSISTANT BODY MAN

Paid Holidays — Paid Vacations — Excellent Working Conditions.

Call ESSEX 5-5941 or apply at

HANSEN BUICK, INC.

1701 — 119th Street, Whiting, Ind.

PRESSER

FOR MEN'S CLOTHES

Also to do light mending.

Hours 10 A. M. to 7 P. M.

Salary \$200 per month.

PRIVATE CLUB

UNIVERSITY CLUB

79 EAST MONROE

MAN WANTED

for

CLEAN WORK

IN LAUNDRY

Permanent, paid vacations,

Blue Cross and Group

Insurance.

Apply

BABY VALET

511 Harrison.

OAK PARK

CEMENT FINISHER

Capable of running bungalow

work. Also cement finisher.

Steady work.

DUPARK CONSTRUCTION

COMPANY

BA 1-2527 — RA 3-8698.

PACKING AND CRATING

Man capable of designing and

building crates for heavy